

Lungeemboli (blodprop i lungen)

Til patienter og pårørende

Hjertesygdomme

Hvad er en lungeemboli?

Hvis en blodprop fra en blodåre (vene) i kroppen river sig løs, kan den føres til hjertet og herfra videre ud i lungeblodårerne.

Afhængig af størrelsen kan den sætte sig fast i en blodåre i lungerne.

Proppen kaldes en lungeemboli.

En lungeemboli kommer oftest fra en blodprop i benet.

Hvilke symptomer kan forekomme ved lungeemboli?

I en del tilfælde er der ingen eller kun lette symptomer, og det kan derfor være svært at opdage.

Afhængig af sværhedsgrad kan der forekomme:

- åndenød
- hurtig vejrtrækning
- hoste og smerter i brystet ved vejrtrækning
- der kan opstå hjertebanken og angst
- I mere alvorlige tilfælde kan der forekomme besvimelse og hjertestop.

I langt de fleste tilfælde kan der påvises en blodprop i benet, men der vil kun i ca. 10 % af tilfældene være symptomer derpå.

Hvordan stilles diagnosen?

Udfra blodprøver, CT-scanning af brysthulen, lungescintigrafi (røntgenbillede af lungerne v.h.a. radioaktivitet), og ultralydscanning af hjertet.

Lungeemboli (blodprop i lungen)

Årsager til lungeemboli

I ca. 80-90% af tilfældene opstår lungeemboli pga. en blodprop i benet. I resten af tilfældene er der en anden årsag.

Øget risiko for at danne blodprop ses ved:

- Længere tids sengeleje
- Længere tids siddende stilling, bl.a. længere flyrejser/busture
- Efter større operation
- Væskemangel
- I forbindelse med hormonbehandling, bl.a p-piller
- Graviditet
- Svær hjertesygdom
- Visse kræftsygdomme og andre kroniske sygdomme
- Medfødt mangel på proteiner, således at blodets størkningsevne ændres
- Overvægt

Behandling

Formålet med behandlingen er at undgå at blodproppen vokser. Kroppen vil samtidig selv forsøge at opløse blodproppen.

Derfor skal du have medicin, der virker blodfortyndende.

Behandlingen starter med daglige indsprøjtninger innohep eller fragmin, og tabletter (marevan eller marcoumar).

Efter 6-10 dage vil du formentlig kunne nøjes med tabletter.

Behandlingsvarighed vil som regel være 3-6 måneder, men kan være længere, afhængig af årsager samt sygdomsforløb.

Behandlingen følges nøje med jævnlige blodprøver.

Hvis du har behov for sprøjter efter udskrivelsen, udleveres disse på Sengeafsnit D3, Hjertesygdomme efter aftale.

Hvis blodproppen i lungen er forårsaget af en blodprop i benet, vil du få udleveret en midlertidig TED-strømpe under indlæggelsen.

Denne strømpe bør efter udskrivelsen udskiftes til en kompressionsstrømpe, klasse 2, som har et højere tryk.

Lungeemboli (blodprop i lungen)

Kompressionsstrømpen

Strømpen støtter og aflaster venesystemet (blodårene) i benet, således den forebygger eventuelle varige skader, samt ny blodpropsdannelse. Strømpen skal anvendes i 2 år. Bevilling søges ved kommunen.

Det er vigtigt, at du tager strømpen på umiddelbart efter du står ud af sengen om morgenen, da benet ikke må hæve for meget.

Når du går i bad, skal strømpen tages på lige efter badet.

Der går et par dage, før du vænner dig til at have strømpen på.

Strømpen håndvaskes (evt. skånevask ved 40 grader uden skyllemiddel) og må ikke tørres i tørretumbler.

Du kan få smerter i benet, og det kan blive nødvendigt at tage smertestillende medicin i form af paracetamol (pamol/panodil/pinex). Hvis du har behov for anden smertestillende, skal du tale med din egen læge.

Bivirkninger af medicin (den blodfortyndende behandling)

Hvis du oplever langvarige eller gentagne blødninger, f.eks. næse- eller tandkødsblødning, eller blod i urin/afføring, bedes du henvende dig til en læge hurtigt muligt. Det kan være tegn på overbehandling, og at din tabletbehandling skal justeres.

Eventuelle komplikationer

De fleste blodpropper i lungerne er ukomplicerede og giver ingen mén.

I nogle tilfælde kan der ske skade på lungevævet. Dette heler dog op igen, men der dannes arvæv, således at lungefunktionen påvirkes.

I nogle tilfælde forbliver trykket i lungekredsløbet forhøjet.

Alle patienter med lungeemboli, får i forløbet foretaget en ultralydsscanning (ekkokardiografi) af hjertet, hvor trykket i lungekredsløbet kan vurderes.

Hvordan kan jeg være med til at forebygge ny blodprop i lungen?

- Tage blodfortyndende medicin i den periode lægen har ordineret.
- Rygestop.
- Finde anden prævention end p-piller, hvis du er kvinde over 35 år.
- Undgå væskemangel.

Lungeemboli (blodprop i lungen)

Blodprop i benet (Dyb venetrombose, DVT)

En blodprop i benet er en hyppig tilstand, men også en alvorlig lidelse. Derfor er behandlingen med strømpe og blodfortyndende medicin meget vigtig!

Efter en blodprop i benet, kan veneklapperne i benet være beskadiget, og der kan udvikle sig en kronisk tilstand med hævede ankler, ændring af huden (misfarvninger), kløe og i værste fald sårdannelse. Denne tilstand kan ligeledes forebygges ved anvendelse af kompressionsstrømpe i 2 år.

Hvis årsagen er en blodprop i benet bør du:

- Anvende kompressionsstrømper, der understøtter venepumpen og letter blodets strømning.
- Undgå længerevarende stillesidende perioder. Hvis du er nødsaget til at sidde, så lav venepumpe-gymnastik = sidde og vippe med fødderne.
- Skift desuden stilling og kom op at stå med jævne mellemrum.
- Dyrke motion.
- Undgå overvægt.
- Anvende TED-strømpe eller kompressionsstrømpe (også efter de 2 år) ved flyrejser.

Hvis du er i tvivl om noget

Hvis du har spørgsmål kan du kontakte personalet på Sengeafsnit D3 - Hjertesygdomme.

Behandlingen kan blive administreret dels via

- Ambulatorium for Hjertesygdomme
- AK-klinikken
- Egen læge

Det vil blive aftalt før udskrivelsen, hvem der skal varetage behandlingen.

Det er meget vigtigt, at du følger de anviste datoer til blodprøvetagning.